

ЛОГІСТИКА ТА ТРАНСПОРТ

Манівчук В.В.

*кандидат економічних наук,
Національний аерокосмічний університет
імені М.Є. Жуковського*

ВАНТАЖНІ АВІАПЕРЕВЕЗЕННЯ – АНАЛІЗ ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ

Одним з головних напрямків зусиль держави з розвитку сегменту вантажних авіаперевезень сьогодні є створення вантажних мультимодальних хабів із сучасними технологіями управління.

Забезпечуючи оперативну доставку вантажів на далекі відстані, вантажна авіація може служити каталізатором промислового та економічного зростання як макрорегіонів, так і країни у цілому, тому потрібно більше приділяти уваги розвитку вантажних авіаперевезень.

За даними Міжнародної асоціації повітряного транспорту (International Air Transport Association (IATA)) – зростання світових вантажних авіаперевезень у серпні 2013 року у порівнянні з серпнем 2012 року склало 3,6%. Позитивна динаміка була забезпечена переважно за рахунок розвитку Близькосхідного та Європейського регіонів. Об'єм перевезених вантажів у світі у 2012 році склав 49,2 млн.т.

На українському ринку вантажних авіаперевезень ситуація більш песимістична. Об'єм перевезень у 2015 році склав – 100 000 т або 0,1% від загального обсягу перевезень за видами транспорту [1].

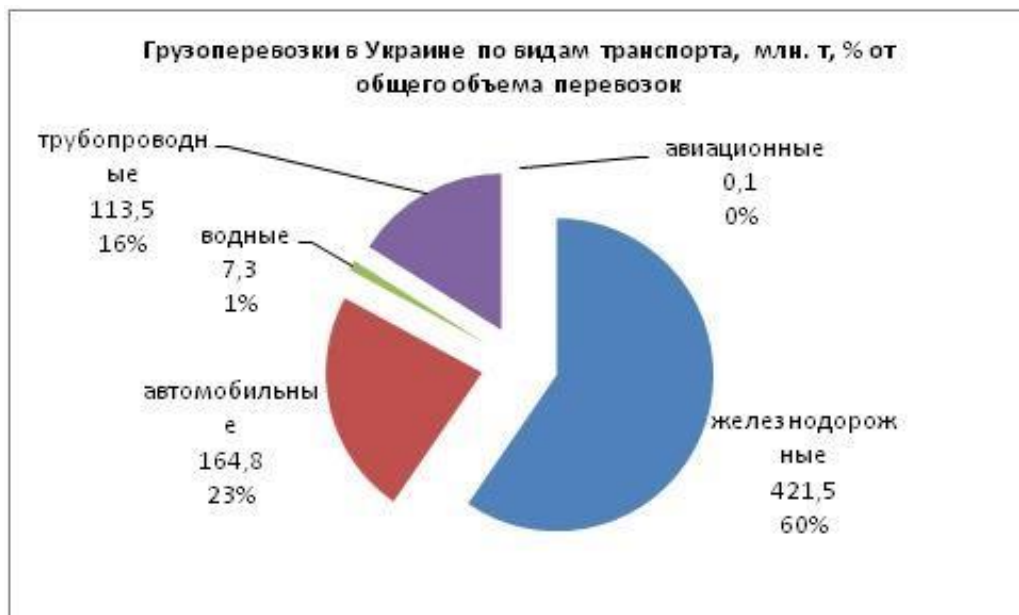

Рис. 1 Вантажні перевезення за 2015 рік¹

	Вантажооборот		Перевезено вантажів	
	млн.ткм	у % до 2014 року	млн.т	у % 2014 року
Всіма видами транспорту	315341,8	94,0	601,0	89,4
у тому числі				
залізничним	194321,6	92,5	350,0	90,6
автомобільним	34431,1	91,2	147,3	81,8
водним	5434,1	100,1	6,4	108,4
трубопровідним	80944,1	98,9	97,2	97,5
авіаційним	210,9	88,2	0,1	87,9

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Відправлення (перевезення) вантажів авіаційним транспортом, тис. тонн	
Роки	Обсяги
1991	134,1
1992	55,0
1993	15,0
1994	15,9
1995	19,0
1996	17,2
1997	13,5
1998	15,5
1999	11,3
2000	23,2
2001	26,9
2002	90,3
2003	148,4
2004	101,0
2005	126,3
2006	98,9
2007	104,0
2008	102,1
2009	85,1
2010	87,9
2011	92,1
2012	122,6
2013	99,2
2014¹	78,6

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Основними учасниками ринку авіаційних вантажних перевезень є: компанія «Інтерфрайт», компанія «Київ Авіа Карго», ТОВ «Sea Way», які вже понад 15 років здійснюють міжнародні авіаперевезення транзитних, експортних та імпорتنих вантажів як регулярними авіарейсами, так і чартерними авіарейсами, із залученням самих надійних, перевірених часом авіаперевізників.

Також до надійних авіаперевізників відноситься провідна авіаційна компанія України – МАУ. МАУ пропонує сервіс з вантажних перевезень 24 години на добу, вона здійснює перевезення вантажів на усіх регулярних рейсах в мережі маршрутів МАУ та пропонує сервіс вантажних та транспортних агентів. До сервісних послуг входить швидка і безпечна доставка будь-яких вантажів: швидкопсувних, крихких, коштовних, небезпечних, а також дипломатичної пошти та живих тварин. Завдяки партнерським стосункам з іншими авіакомпаніями, МАУ пропонує перевезення вантажів у будь-який аеропорт світу. Також до переліку послуг МАУ входять регулярні вантажні рейси п'ять разів на тиждень з понеділка по п'ятницю за маршрутом Київ-Відень-Льєж-Відень-Київ.

Велика кількість тем останніх транспортних форумів присвячені ключовому тренду вантажних авіаперевезень – розвитку вантажних мультимодальних хабів та сучасних технологій управління ними. Це цілком закономірно, так як зниження логістичних витрат в економіці є ключовим фактором інвестиційної привабливості.

Як показує світовий досвід найважливішими складовими успіху у побудові вантажних хабів є реалізація трьох обов'язкових складових:

- зусилля держави по спрощенню бізнесу;
- інноваційні, у тому числі, інформаційних технологій;
- ефективність менеджменту аеропорту.

Об'єднання цих трьох складових створює основу для залучення інвестицій у галузь.

Одним із інноваційних заходів розвитку є впровадження технології електронного вантажу (e-Cargo) [2, с. 132].

Важливо зауважити, що впровадження технологій міжнародного стандарту безпаперового оформлення та супроводу вантажних авіаційних перевезень (стандарт IATA e-Freight) при безпосередній участі Міністерства інфраструктур дасть можливість залучення нових перевізників та операторів цього виду перевезень.

Але при введенні в дію цих інновацій, необхідно зробити ще багато змін у нормативно-правових актах для впровадження електронної авіа накладної та декларації безпеки, а саме:

- ратифікація Монреальської конвенції (I квартал 2014 року);
- внесення змін по введенню електронної форми авіа накладної у Повітряний кодекс України;
- внесення змін до Податкового кодексу України;
- внесення змін до цілого ряду наказів Міністерства інфраструктур.

Для впровадження e-Cargo також необхідно провести заходи з реалізації електронної вантажної авіа накладної (e-AWB) на основі Багатостороннього погодження IATA про визнання e-AWB в Україні та електронної розписки приймання-передачі вантажу у форматі IATA FSU/RCS. Ще однією необхідною умовою освоєння e-Cargo є розробка та впровадження стандарту та технології використання домашньої вантажної накладної (HAWB) та електронної домашньої вантажної накладної для здійснення мультимодальних консолідованих перевезень авіа-авто, авто-авіа агентами консолідації, експедиторами, кур'єрськими та експрес-перевізниками та іншими логістичними компаніями. І на кінець, третій важливий напрямок у роботі по впровадженні технології електронного вантажу – розробка програм Державіаслужби з сертифікації систем авіаційної безпеки для можливості формування електронної декларації безпеки e-CSD.

З ініціативи Європейської економічної комісії з 1 вересня 2015 року обов'язково використовується попереднє інформування про товари які планується переміщати через єдиний митний кордон Європейського союзу. Для цього у нашій державі необхідно визначити мету та основні задачі для розвитку за цим напрямком, а також провести аналіз ефективності процедури попереднього інформування з точки зору спрощення митного контролю та оформлення вантажів.

Список використаних джерел:

1. Електронний ресурс – <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Інструкція з організації перевезень вантажів повітряним транспортом. – Наказ державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 02.11.2005. – № 822.
3. Зеркалов Д. В. Международные перевозки. Терминология. – К.: Основа, 2004. – 512 с.